

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/90 /2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

106/2014. (V. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. január 31-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. május 15-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2013. január 31-én postai úton terjesztette elő a panaszbeadványát, amelyet 2013. február 18-án előterjesztett beadványával kiegészített.

I.

1) A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy panaszt kíván tenni a 2013. január 24-én 22 óra 43 perckor történt előállítás miatt, amelyet A. Z. rendőr kezdeményezett. A panaszos elmondta, hogy aznap adták el a testvére motorhibás gépkocsiját, amit el kellett vontatni D. településről R. településre. A vontatást egy Renault Megannal végezték, amit M. G. vezetett. A gépkocsit odafele, illetve visszafele is a sógora vezette, mivel a panaszosnak nincs jogosítványa. A ház előtt a sógora leállította a gépkocsit, kiszállt és bement, majd a panaszos pakolni kezdett az autóból. Ekkor a D. település Rendőrkapitányság autója megállt a gépkocsi mögött és felszólította a panaszost, hogy igazolja magát és adja át a gépkocsi iratait.

A rendőrök azt állították, hogy látták, ahogyan a panaszos vezette a gépkocsit, ami nem igaz. Kérték a kocsi kulcsot, amit a panaszos nem tudott átadni, mivel nem ő vezette a kocsit. A kulcs az udvaron volt. A rendőrök megfújatták a panaszossal a szondát, amivel ugyan nem

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

értett egyet, de eleget tett a felhívásnak. Ezután elvitték vérvételre is. A panaszos megismétli, hogy álláspontja szerint nem volt jogos az intézkedés, hiszen nem ő vezetett, ő csak éppen kipakolt a kocsit. Az intézkedésről készült nyilatkozatot is azért nem írta alá, mert nem tartotta jogszerűnek az intézkedést.

2) a) A Testület felhívására 2013. február 18-án előterjesztett kiegészítésében a panaszos előadta, hogy a Testület vizsgálatát kéri.

A panaszos az ügy előzményeiként előadta, hogy K. P. J-nél lakott, akinek vejének a komája a D. település Rendőrkapitányságon nyomozó. K. P. J. meglopta a panaszost, majd pedig rendőröket hívott rá. A rendőrök feljegyzést készítettek arról, hogy a panaszos átadta a lakás kulcsait és elment a házból. Másnap feljelentést akart tenni a rendőrkapitányságon, de ott közölték vele, hogy ellene már van feljelentés, így ő már nem tehet. Ezek után a ruháit, szerszámaikat kitétték az udvarra, amit a panaszos tanú jelenlétében elvitt. Másnap elment a Teve utcai rendőrkapitányságra, ahol megtette a feljelentését, ahol közölték vele, hogy továbbítják a D. település Rendőrkapitányságra a feljelentését, és majd kimennek a panaszoshoz a nyomozók, de nem történt semmi. Miután a panaszost kitétték az ingatlanból a szomszédától kapott menedéket. Ezután K. P. J. mindenféle ürügyet kitalálva ráhívta a rendőrök bosszúból.

A konkrét ügy előzménye az volt, hogy 2013. január 24-én 20 óra 10 perckor eladtak egy gépkocsit Rákospalotán, a kocsit, amit D. településről R. településig vontatni kellett, a sógora vezette. A gépkocsi átadása után hazavitték a panaszos öccsét, majd a panaszoshoz mentek. Minden esetben a sógora vezette a gépkocsit, ő pedig a sógora élettársával utasként utazott. A panaszos háza előtt megálltak, a sógora és az élettársa átszálltak a saját gépkocsijukba és elmentek haza. A panaszos ezután megivott egy sört, majd pakolni kezdett a kocsiból. Ezután érkeztek meg a rendőrök, akik kérték a panaszos és a gépkocsi iratait, majd megfogták a motorháztetőt, ami még meleg volt. A panaszos hiába mondta, hogy nem ő vezetett, de a rendőr azt állították, hogy látták a panaszost. A panaszos kérte, hogy hadd szóljon a tulajnak, aki tudja igazolni az állításait, vagy a sógorának, aki valójában vezetett, azonban a rendőrök ezt nem engedték. Megszondáztatták, majd bevitték a rendőrségre. Jegyzőkönyvet vettek fel, a panaszos mondta, hogy már nem az a laccíme, ami a gépben van, de ez a rendőröket nem érdekelte, azt mondták, hogy a régit kell beírni. A panaszos nem írta alá a jegyzőkönyvet, mert nem értett egyet az előállítással. A rendőrök ezután elvitték az Sztk-ba mintavételre, majd hazaengedték. A panaszos nem állt ellen, csak azt mondta folyamatosan, hogy nem ő vezetett, de ez nem érdekelte a rendőröket.

Az intézkedés kezdetén a rendőr semmilyen okot nem mondott az előállítás okaként, jogalapjaként, hanem rögtön igazoltatta a panaszost. Az előállítás 22 óra 43 perctől 23 óra 43 percig tartott. A beszállítás és a jegyzőkönyv felvétele 25 perc, a kórházba szállítás, é a mintavétel 25 perc volt, illetve az igazoltatás 10 perc volt. Előállítás alatt az előállítóban nem helyezték el, az előállításra vonatkozóan sem szóban, sem írásban nem kapott tájékoztatást. A panaszos ellen közigazgatási eljárás indult.

b) A panaszos megküldte az előállítás időtartamáról szóló igazolást, ami szerint az előállítása a 2013. január 24-én 22 óra 43 perctől 23 óra 45 percig tartott. Hozzá tartozó kiértékelését nem kérte, a panasz előterjesztéséről pedig 8 napon belül nyilatkozik.

A nyilatkozat szerint az Rtv. 92-93. § szerinti jogorvoslati tájékoztatást megkapta, a panaszról 8 napon belül nyilatkozik, a tájékoztatást az előállítás várható idejéről, illetve az erről szóló igazolást átvette, élelmezést nem kért, orvosi ellátásban nem részesült. A nyilatkozat aláírását a panaszos megtagadta, ezért az intézkedő rendőr írta azt alá.

c) A panaszos csatolta a Renault Megan gépkocsiról szóló adásvételi szerződést, ami szerint a gépkocsi átadási ideje 20 óra 10 perc.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés rögzíti, hogy a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján mintavétel céljából előállították. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A jelentés az esemény rövid leírásaként rögzíti, hogy a rendőrök a szolgálati gépkocsival a D. település B. úton a F. út irányába haladtak 22 óra 40 perc körüli időben, mikor a B. út K. K. út útkereszteződéséhez érve látták, hogy a D. település MÁV állomás melletti kocsmá felől kihajtani kíván egy szürke színű Renault Megane típusú személy gépjármű. A járműben csak a jármű vezetője ült. Miután a szolgálati gépjárművel elhaladtak az útkereszteződésben forgalmi okból álló jármű előtt, az nagy sebességgel elindult a K. K. úton a Sz. I. út irányába. Látva az ütemes elindulást, azonnal a jármű után fordultak. Az említett jármű végig a rendőrök látóterében volt, bár kb. 100-150 m előnyre tett szert, míg utána fordultak. A K. K. út Sz. I. útra történő útkanyarulatához érve az említett hátrány 50 m-re csökkent. A jármű vezetője még ment közben lekapcsolta a Renault fényszóróját, miután a Sz. I. útra ért. Ezután hirtelen megállt a személy gépkocsijával a D. település, Sz. I. u. 3. szám előtt, majd hirtelen a vezető ülés helyéről – a Renault bal első ajtaján keresztül – kiszállt egy férfi, aki hirtelen valamit bedobott az említett címen található ingatlan kapuján. Ezzel egyidőben értek a rendőrök az intézkedés helyére, ahol intézkedés alá vonták 22 óra 43 perckor a panaszost. A rendőri intézkedés során a panaszos magát hitelt érdemlően igazolta, de vezetői engedélyét s nem tudta átadni, mivel elmondása szerint nem rendelkezik érvényes okmánnyal. A panaszos az intézkedés megkezdésekor idegesen azonnal azzal védekezett, hogy ő nem vezette a járművet, illetve azzal valaki más közlekedett órákkal korábban, de megnevezni nem kívánta a személyt. A panaszos azt is mentségeként hozta fel, hogy nincs is nála a jármű indítókulcsa. Ekkor a rendőr bevilágított a lámpával a Sz. I. utca 83. szám alatt lévő ingatlan kapuján, és láttam, hogy a Renault indítókulcsa a kaputól kb. 1.5 m-re fekszik a hóban. Ezzel kapcsolatban elszámoltatta panaszost, akinek metakommunikációján látszott a döbbenet, és kérdésekre nem is tudott válaszolni. Azzal kapcsolatban, hogy a járművel órákkal korábban közlekedtek, kérte a panaszost, hogy a jármű motorháztetejét nyissa fel, amely kérésnek eleget tett. A gépkocsi motorja forró volt. Ezzel kapcsolatban megjegyzi a jelentés, hogy az intézkedés idején -2 C fok volt a levegő hőmérséklete, ha órákkal korábban közlekedtek a járművel, akkor az nem lehetett volna forró. A panaszos kérdésekre újfent elmondta, hogy ő nem vezette a járművet, annak ellenére, hogy a rendőrök látták, hogy az intézkedés alá vont személy járművezetőként közlekedik, majd kiszáll a járműből. A panaszos az intézkedés során 22 óra 48 perckor kifújta az ARAB-O 161 számú Darger 6810 típusú elektromos légalkoholmérő készüléket, mely 0.28 mg/L értéket mutatott. Ezzel kapcsolatban

megjegyezzük, hogy a légalkoholmérő készülék belső órája 23 óra 48 percet mutatott, mely feltehetőleg nem került átállításra. A panaszossal közölték, hogy az Rtv. 33 § (2) bekezdés c) pontja alapján elő fogják állítani a D. település Rendőrkapitányság épületébe, majd a D. település SZTK épületébe mintavétel céljából, amit az intézkedés alá vont személy tudomásul vett. A panaszost 22 óra 55 perckor sérülés- és panasz mentesen átadták az ügyelvezetőnek A D. település Rendőrkapitányság épületében, aki utasította őket, hogy a panaszost állítsák elő az SZTK épületébe mintavétel céljából. Az ügyelvezető beszámolt arról, hogy a panaszos adatainak ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy nem rendelkezik vezetői engedéllyel. A panaszos a rendőrök előállították a D. település SZTK épületébe, ahol az orvos az intézkedés alá vont személy vérért a 141 számú mintavételi egységdobozban elhelyezett 518428 számú fiolába 23 óra 25 perckor, és vizeletét a 142 számú mintavételi egységdobozban elhelyezett 517323 számú fiolába 23 óra 30 perckor levette. A mintavételre azért került sor, mivel a panaszos a cselekményét nem ismerte el, illetve a szondák további kifújását megtagadta.

Az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy engedély nélküli vezetés miatt vele szemben szabálysértési feljelentést teszek, mivel a szabálysértés tényét nem ismerte el. A panaszos mindennemű nyilatkozat aláírást megtagadta. A panaszost ezt követően tájékoztatták a panasztételi jogáról, amit tudomásul vett.

A panaszosnak az igazolást az előállítás időtartamáról, és a tájékoztatót az előállítási okáról átadták. A panaszost a D. település SZTK épületében szabadították 23 óra 45 perckor.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) V. T. r. törm. 2013. március 13-án kelt kiegészítő jelentésében előadta, hogy a kifogásolt intézkedés napján készült rendőri jelentését maradéktalanul fenntartja. A személyes szabadságot korlátozó intézkedésről készült jelentés szövegi részében elírás történt, mivel ott Szt. I. u. 3 számot rögzített az intézkedés helyeként, ami hibás adat. A rendőri jelentés azon része tartalmazza a pontos helyszínt, ahol az intézkedés alá vont személy személyes adatai, illetve az intézkedés helyének megjelölése került feltüntetésre. A jegyzőkönyvek helyesen tartalmazzák, hogy az intézkedés a Sz. I. u. 83. szám előtt történt.

Az intézkedés alá vont személlyel szemben nem került sor kényszerítő eszköz alkalmazására, mivel alá vetette magát a rendőri intézkedésnek. Az intézkedés során a szükséges, jogszabály által előírt közigazgatási eljárás megindításáról szóló formanyomtatvány került kitöltésre, mely nyomtatvány egyik példányát átvette.

Az intézkedés alá vont személyt nem ismerete, vele semmilyen viszonyban nem áll, az intézkedésemet objektív tények alapján, részrehajlás nélkül hajtotta végre. Megjegyezni kívánja még, hogy a panaszos vezetői engedélyét korábban ittas járművezetés miatt vonta be a rendőrség. Az intézkedésben részt vett és a cselekmény minden mozzanatánál jelen volt T. B. r. törm.

3) T. B. r. törm. a 2013. március 13-án kelt kiegészítő jelentésében előadta, hogy 2013. január 24-én éjszakai járőrszolgálatot látott el V. T. r. törm.-rel. A késő esti órákban igazoltatták a panaszost az Sz. I. u. 83. szám előtti úttesten, mivel észlelték, hogy a panaszos a D. település MAV állomásnál lévő kocsmából indul el nagy sebességgel a Renault Megane típusú

személyautójával. Az igazoltatásra a jármű vezető oldali ajtaja mellett került sor. Az igazoltatást követően alkoholszondát alkalmaztak vele szemben, ami pozitív eredményt mutatott, így a rendőrök közölték vele, hogy vér- és vizeletvétel céljából előállítják a D. település SZTK-ba. A panaszos az előállítás tényét tudomásul vette, a közlekedésben való részvételt nem ismerte el.

A mintavétel előtt a D. település Rendőrkapitányságra vitték, ahol a személyi nyilvántartási és körözési információs rendszerben ellenőrizték. Ezután írásban megkapta a szükséges jogi felvilágosításokat, majd elindultak az orvosi rendelőbe. A mintavétel rendben lezajlott az ügyeletes orvos közreműködésével, ezt követően a panaszost a rendelőben sérülés- és panaszmentesen újtára bocsátották. A panaszossal szemben kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. A r. törm. előadta még, hogy nem elfogult a panaszossal szemben, vele sem az intézkedés előtt, sem azután nem találkozott.

3) A 2013. január 24-én 22 óra 58 perckor kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszos megsértette a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontját. A légalkoholmérés eredménye 0.28 mg/l volt. A szabályszegésről fénykép- vagy videofelvétel nem készült. A panaszos a szabályszegés tényét nem ismerte el.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos jogszabályokra és ORFK utasítások rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát és a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panasz alapján első körben a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta.

a) A kérdés vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi előírásokat vette figyelembe.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Az akkor hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 188. § (1) bekezdése szerint aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Kkt. 20. § (1) bekezdése rögzíti azon közlekedési szabályok körét, amelyek megsértése esetén az előírás megsértője közigazgatási eljárás keretében bírság fizetésére kötelezhető. Eszerint többek között a megengedett legnagyobb sebességre („gyorshajtás”), a biztonsági öv használatára, a továbbhaladás tilalmára („tilos jelzésen történő áthaladás”), és a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára („ittas vezetés”) vonatkozó előírások megsértői. [k) pont]

A bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatására - a (11) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogosultsághoz igazodóan - a közlekedési hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a katasztrófavédelmi hatóság és a munkaügyi hatóság (a továbbiakban együtt: eljáró hatóság) jogosult. [20. § (2) bekezdés]

b) A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem

tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A panaszos előadása szerint 20 óra 10 perckor eladta az öccse gépjárművét Rákospalotán, majd hazaszállították az öccsét. Ezután a kocsit sofőrje és az élettársa távozott a helyszínről. A panaszos bement a lakásba, megivott egy sört, majd kiment a kocsinhoz, hogy kipakoljon belőle, ekkor érkeztek a helyszínre a rendőrök.

A rendőri jelentések egybehangzóak a tekintetben, hogy panaszost azért vonták intézkedés alá, mert látták egy kocsma elöl elindulni, majd pedig, amikor forgalmi okok miatt elhaladtak előle, a kocsit nagy sebességgel elindult az úton. A rendőrök a gépjármű után fordultak, végig követték, amikor a kocsit a Sz. I. utcára fordult, lekapcsolta a lámpáit, majd hirtelen fékezett, a vezetője pedig kiszállt a kocsit bal oldalán és valamit bedobott a kertbe. A jelentések azt is tartalmazzák, hogy a panaszos előadása miatt ellenőrizték a gépkocsit motorját, ami meleg volt. Tekintettel a -2 fokos hőmérsékletre a gépkocsit motorja nem maradhatott volna meleg, ha a panaszos által megjelölt időpontban használták utoljára.

Az iratokból megállapítható, hogy az adásvételre 20 óra 10 perckor került sor Rákospalotán. A GoogleMaps adatai szerint R. település kb. 16 km-re van D. településtől, amely távolság kb. 20 perc alatt tehető meg gépjárművel. A panaszos testvérének a lakása 120 m-re, azaz 1 percnyi útra van a panaszostól. Tehát, a panaszos előadását követve a panaszos kb. 21 órától otthon tartózkodott. A rendőrök által megjelölt útszakasz a GoogleMaps adatai szerint egyenes, kb. 200 méterig jól belátható.

A fenti körülményekre – az időjárási körülményekre, a gépkocsit hőmérsékletére, a kocsma és a ház távolságára, illetve arra, hogy a két ingatlan közötti 750 m hosszú útszakasz egyenes és kb. 200 távolságig jól belátható – tekintettel a Testület álláspontja szerint nem volt megalapozatlan a rendőrség azon gyanúja, hogy a korábban szeszes italt fogyasztó panaszos vezette a házában álló gépkocsit.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint fenn állt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ezért a rendőrök **kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga**. Ugyanakkor a Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

3) A panaszos előállításának jogszerűségével kapcsolatban az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az előállításról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján került sor.

A rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy a panaszos az intézkedés során 22 óra 48 perckor kifújta az ARAB-O 161 számú Darger 6810 típusú elektromos légalkoholmérő készüléket, mely 0.28 mg/L értéket mutatott. A panaszossal közölték, hogy az Rtv 33 § (2) c. pontja alapján elő fogják állítani a D. település Rendőrkapitányság épületébe, majd a D. település SZTK épületébe mintavétel céljából, amit az intézkedés alá vont személy tudomásul vett. A panaszost 22 óra 55 perckor sérülés- és panasz mentesen átadták az ügyletvezetőnek A D. település Rendőrkapitányság épületében, aki utasította őket, hogy a panaszost állítsák elő az SZTK épületébe mintavétel céljából. Az orvos az intézkedés alá vont személy véréből a 141 számú mintavételi egységdobozban elhelyezett 518428 számú fiolába 23 óra 25 perckor, és vizeletét a 142 számú mintavételi egységdobozban elhelyezett 517323 számú fiolába 23 óra 30 perckor levette. A mintavételre azért került sor, mivel a panaszos a cselekményét nem ismerte el, illetve a szondák további kifújását megtagadta.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése tovább részletezi: „A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontjában [a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti], valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 106. § (3) bekezdésének első mondatában meghatározott esetekben – kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy késedelmet okoz, ott az állami egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni”.

Az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) – 9., 11-12. és 14. pontjaiban – az alkoholteszt és az alkoholszonda alkalmazása kapcsán az alábbiakat írja elő.

Amennyiben az alkoholtesztterrel végzett mérés eredménye gépi meghajtású közúti járművet vezetőnél a 0,30 mg/l, egyéb esetben pedig a 0,50 mg/l légalkoholértéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, illetve van-e testhőmérséklet-emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta-vétel esete és az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést nem büntetőeljárásban értékelik, úgy az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti Nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.

Abban az esetben, ha az intézkedés alá vont személy a 9. pont szerinti mérési eredményt nem fogadja el (a Nyilatkozatot nem írja alá), szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak. Ha úgy nyilatkozik, hogy hajlandó, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt kilélegzett levegő hiteles mérőeszközzel történő megvizsgálása érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

Amennyiben az alkoholteszterrel végzett mérés eredménye a 9. pont szerinti légalkohol-értékeket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet-emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alávetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet-emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

A fenti rendelkezések értelmezéséhez szükséges utalni a 25. pont előírásaira is. Ezek szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálathoz szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

a) az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja,

b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholteszter, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását,

c) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

d) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja,

e) hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre

f) a Jegyzőkönyv aláírását megtagadja,

g) a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja és véralkohol-vizsgálatot kér,

h) nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

i) nyolc napon túl gyógyuló sérülést, vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása, vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

j) a gyanú szerint a cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittasság ellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll.

Jelen esetben tehát a rendőri jelentések és a panaszosi előadás megegyezik abban, hogy a panaszossal szemben szondát alkalmaztak. A panaszos maga is elismerte, hogy alkoholt fogyasztott. Az iratokból kitűnik, hogy a panaszos az italfogyasztás tényét, a mérés eredményét nem vitatta, csupán azt, hogy ő vezette a gépkocsit. A hivatkozott előírások nem

tartalmaznak arra rendelkezést, hogy az intézkedés alá vont személlyel hányszor kell kifújatni a szondát, ebből következően egyetlen mérés is elegendő, hacsak nem merül fel egyéb körülmény, ami a mérés eredményét megkérdőjelezné. A rendőri jelentések viszont olyan körülményről, ami miatt valamilyen kétség merült volna fel a mérési eljárás helyességével (pl. láthatóan nem fújta ki elég ideig a szondát), vagy a mérési eredmény helyességével kapcsolatban, a jelen esetben nem számoltak be.

Az ORFK utasítás akkor írja elő a hiteles mérőeszközzel való mérést, ha az intézkedés alá vont vitatja a mérés eredményét, ugyanakkor az ilyen eszközzel történő mérés lehetőségét elfogadja. Amennyiben az eredményt vitatja, és a mérési lehetőséget sem fogadja el, akkor mintavételről kell intézkedni. A fenti előírás azonban a mérési eredmény el vagy el nem fogadásától teszi függővé a további intézkedéseket, nem pedig attól, hogy a panaszos a mérési eredményt elfogadja ugyan, de a szabálysértés/szabályszegés elkövetését viszont tagadja. A két nyilatkozat ugyanis nem azonos tartalmú, hiszen míg előbbivel akár elismerheti, hogy gépjárművet vezetett, de az ittasságot tagadta, addig az utóbbival – mint jelen esetben is – elismeri az ittasságot, de tagadja, hogy ő vezette volna a kocsit.

Mindebből következik, hogy mivel a jelen esetben volt érvényes mérési adat, ami nem érte el az 0,5 mg/l légalkoholértéket, – és egyéb körülmény, ami a mérési eredményt megkérdőjelezte volna, nem merült fel –, nem volt szükség a panaszos mintavétel miatti előállítására, hanem nyilatkozat felvételét kellett volna alkalmazni.

A Testület álláspontja szerint továbbá szükségtelen volt a panaszos rendőrkapitányságra történő előállítása azért, hogy ellenőrizzék, hogy van-e jogosítványa, hiszen ezt a helyszínen is ellenőrizhették volna a központon keresztül.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, mivel az előállításra az arányosság követelményének megsértésével került sor.

4) Az előállítással kapcsolatos tájékoztatás kapcsán az alábbi megállapításokat teszi a Testület.

a) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás ideje alatt sem szóban, sem írásban nem kapott tájékoztatást az előállítással kapcsolatban.

Ezzel szemben a rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy a panaszosnak az igazolást az előállítás időtartamáról, és a tájékoztatót az előállítási okáról átadták. Az átadásról szóló Nyilatkozatot azonban a panaszos nem írta alá, ezért azt az intézkedő rendőr látta el kézjével.

A panaszos maga is úgy nyilatkozott, hogy nem írta alá a papírokat, mert nem értett egyet az előállítással. Ugyanakkor azon állításához képest, hogy nem kapott tájékoztatást az előállítás ideje alatt, maga csatolta az előállásról szóló igazolást.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

Jelen esetben az iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a panaszosnak átadták az előállításról szóló igazolást, e vonatkozásban tehát jogsérelem nem érte a panaszost.

Ugyanakkor a szóbeli tájékoztatás megtörténte/elmaradására vonatkozó rendőri és panaszosi előadás között olyan ellenmondás van, amit további bizonyítékok hiányában a Testület nem tudott feloldani. Ezen ellenmondás megoldásában a rendőrség által csatolt Nyilatkozat sem nyújtott segítséget, mivel a panaszos ugyan elismerte, hogy azt valóban nem írta alá, de önmagában ez a tény, se alá nem támasztja, se meg nem cáfolja azt a rendőri előadást, hogy a tájékoztatás elhangzott.

Mindezekre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy a szóbeli tájékoztatás elmaradásával kapcsolatban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem mondták meg neki a helyszínen semmit, csak igazoltatták.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakosságait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal közölték az intézkedés okát, illetve azt is, hogy miért állítják elő.

Jelen esetben a panaszosi és a rendőri jelentések ellentmondásban vannak tehát a tájékoztatással kapcsolatban, ugyanakkor a panaszosi előadás az intézkedés menetében számos olyan részletet tartalmaz, amiből kiderül, hogy a rendőrök elmondták az intézkedés okát (ld. „A rendőrök azt állították, hogy látták, ahogyan a panaszos vezette a gépkocsit.”) Tekintettel arra, hogy a panaszosi előadás e tekintetben önmagában is ellentmondásokat tartalmaz, a Testület a rendőri előadást fogadta el a helyszínen elhangzott tájékoztatással kapcsolatban és megállapította, hogy e körben nem mulasztott a rendőrség.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a tájékoztatás elmulasztására vonatkozó panasz kapcsán.

IV.

A Testület álláspontja szerint fenn állt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ezért a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga.

Ugyanakkor sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, mivel az előállításra az arányosság követelményének megsértésével került sor.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a helyszíni tájékoztatás elmulasztására vonatkozó panasz kapcsán. Szintén nem sérült a panaszos ezen joga az előállításról szóló igazolás átadásának elmulasztására vonatkozó kifogás kapcsán. Ugyanakkor a szóbeli tájékoztatás elmaradásával kapcsolatos panasz kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

A konkrét esetben megvalósult sérelem a Testület megítélése szerint – jellegénél fogva – eléri a súlyosság azon fokát, amely indokolttá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. május 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag